

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji

17. jul - 30. jul 2026. godine

Sloboda izražavanja

Prijava i poternica protiv vojnog analitičara

Više javno tužilaštvo naložilo je Ministarstvu unutrašnjih poslova da podnese krivičnu prijavu protiv novinara i vojnog analitičara Aleksandra Radića, zbog sumnje da je izvršio krivično delo pripremanja dela protiv ustavnog uređenja i bezbednosti Republike Srbije, kao i zbog postojanja osnova sumnje da je izvršio krivično delo odavanje tajnih podataka. Radić je u martu prošle godine u medijima govorio o navodnoj upotrebi zvučnog topa usmerenog ka građanima koji su učestvovali u studentskom protestu 15. marta. Pitanje upotrebe određenog oružja nad građanima ponovo je pokrenuta u javnosti kada je Više javno tužilaštvo u junu objavilo da će se procesuirati organizatori, realizatori, lica koja su pružila medijsku podršku i učestvovala u organizaciji lekarskih pregleda. Tada se u medijima pojavio i deo zapisnika sa studentskog sastanka na osnovu kojeg se sumnja da je korišćenje oružja bilo unapred planirano. Kako od 24. juna nije u Srbiji, Viši sud je naredio raspisivanje poternice zbog mogućnosti da ponovi krivično delo.

U saopštenju koje je VJT objavio o ovom slučaju, navedeno je i da postoji osnovana sumnja da je Radić, zahvaljujući svojim poznanstvima, došao u posed tajnih podataka sa oznakama „strogo poverljivo“, „poverljivo“ i „interno“ i da ih je iznosio u javnost. Preneti su i delovi prepiske, kao i inicijali i redakcije novinara sa kojim je Radić bio u kontaktu. Udruženje novinara Srbije, Nezavisno udruženje novinara Srbije i Asocijacija nezavisnih elektronskih medija upozorili su da se ovako ugrožava bezbednost novinara i njihovih izvora i dodatno stvara atmosfera zastrašivanja.

Radićev advokat navodi da su prve informacije saznali iz saopštenja VJT-a i iz medija, te da nisu dobijali nikakve zvanične odluke. Podneo je žalbu na rešenje Višeg suda u Beogradu kojim su određeni pritvor i raspisana poternica.

Ponovne pretnje novinarima

U komentarima na vest pod naslovom „Spin tabloida iz prvog reda: Od običnog protokola napravili veliku čast za Srbiju i Vučića“ portala N1 objavljene su pretnje direktoru vesti TV N1 Branislavu Šovljanskom i njegovoj porodici. Navodi se, između ostalog, da ga „treba nabiti na kolac, na ražanj“, „da te pečemo živog“. NUNS dodaje da su sa iste IP adrese ranije stizale pretnje i drugim novinarima N1.

Autorima podkasta Dobar, loš, zao, Marku Vidojkoviću i Nenadu Kulačinu, upućene su pretnje smrću putem društvenih mreža povodom epizode gde je gost bio Naim Leo Beširi. Sa istog naloga je proteklih meseci upućeno više sličnih pretnji novinarima i novinarkama. Neposredno nakon što je u medijima objavljeno da su nove pretnje prijavljene, korisnik naloga je ponovo uputio slične pretnje.

Prilikom prijave ovog slučaja nadležnom tužilaštvu ovog slučaja posebno je istaknuto da su pretnje usmerene prema ministru, predsedniku i uredniku Informera efikasno rešene time što su osumnjičena lica identifikovana i uhapšena. U slučajevima pritiska na novinare i novinarkе, gde je u toku prethodnih godinu i po dana podneto preko 100 prijava, samo u jednom slučaju doneta je pravosnažna sudska odluka.

Funkcioneri onemogućavaju izveštavanje nezavisnim medijima

U Bačkom Gradištu je 19. jula održan skup Srpske napredne stranke, sa kog novinari Bečejskog mozaika i Webinfo portala nisu mogli da prate i izveštavaju. Pokrajinski sekretar za sport i omladinu Dane Basta zatražio im je da napuste ovaj prostor uz reči: "Ovo je politički, stranački skup, a vi ste deo opozicije." Kristina Demeter Filipčev odgovorila je da je ona novinarka, a ne deo opozicije, a nakon što je pitala da li novinari mogu da uđu na skup dobila je negativan odgovor. Ona je i ranije bila meta uvreda i mizoginih komentara. Novinarki i redakciji Bečejskog mozaika, kasnije su, u komentarima na video snimljen na skupu upućene pretnje. Ni u ovom slučaju nije bilo reakcije.

U Aranđelovcu novinarima nije dozvoljeno da prate ni sednice opštinske skupštine, iako one treba da budu javne, već ta mogućnost postoji samo za dve lokalne televizije. Od konstitutivne sednice koja je održana u maju ne postoji mogućnost za jednako praćenje i izveštavanje. Novinari N1 više puta nisu dobili akreditacije. Urednik portala E stvarnost, Draganu Todoroviću, podneo je krivičnu prijavu zbog zloupotrebe službenog položaja, nesavesnog rada u službi i povrede ravnopravnosti zbog diskriminacije. Nakon toga sekretar Skupštine, Đorđe Riznić, podneo je krivičnu prijavu protiv njega zbog "lažnog prijavljivanja". Novinarki ovog portala Ljiljani Stojanović predsednik Skupštine opštine Aranđelovac, Nikola Obradović, odbio je zahtev da izveštava sa prve redovne sednice novog saziva. Prema navodima novinarkе, on je rekao: „kako nije imao vremena zbog obaveza prema današnjoj sednici da odgovori na juče poslat zahtev eStvarnosti o akreditaciji. Ili da se ja, kao predstavnik medija, informišem preko drugih medija o ishodima današnje sednice!“ Važno je da praćenje javnih skupova i sednica lokalnih organa bude podjednako dostupno svima, bez mogućnosti da se pojedini mediji selektivno isključuju.

Aktivistkinji prećeno silovanjem i gaženjem

Aktivistkinji grupe Borba je obaveza, Justini Arsić, dvojica muškaraca pretila su silovanjem i gaženjem automobilom. Jedan od napadača rekao je da zna gde ona živi i koje je njeno političko delovanje. Kako se navodi u saopštenju grupe „Usledile su direktne pretnje: da jedva čeka da je siluje vezanu među njenim ‘antifašističkim posterima’, dok ne počne da viče ‘Aco, Srbine’“. Drugi napadač dodao je da „jedva čeka da sve nas na blokadama pregazi kada mu bude prekipelo“. Jednog od napadača prepoznali su kao lice koje je učestvovalo i u napadu na učenike i profesore Gimnazije u Sremskim Karlovcima, dok je druga osoba brat funkcionera SNS-a.

Advokati, tužioci i sudije pod pritiscima

Tužiteljka u penziji, Jasmina Paunović, najavila je da će podneti tužbe protiv Ane Brnabić i televizije Informer zbog targetiranja i iznošenja laži o njoj. Smatra da su njeni ugled i čast narušeni korišćenjem isečaka iz emisije, kroz koje joj se pripisuju izjave koje nije izgovorila. Po nalogu Višeg javnog tužilaštva podneta je prijava protiv Paunović i voditelja ove emisije, zbog sumnje da su vređali, ponižavali i podrekavali na diskriminaciju članova Srpske napredne stranke, predsednika i njegove porodice.

Sudija Ksenija Marić bila je meta proročimskih medija koji su objavili njene privatne fotografije uz tvrdnju da je reč o „blokaderskoj sudiji koja je odbila da naredi pretres“. O Aleksandru Perunoviću mediji su pisali kao o nestručnom sudiji, ali „izuzetno sklonom koruptivnim delatnostima“.

Na televiziji V5 iz Valjeva, advokatica Jana Acimović Planojević i njena porodica optuženi su da lažu o napadima na građane tokom protesta u Valjevu, u avgustu prošle godine. Acimović Planojević i njeni roditelji su deo pravnog tipa koji zastupa građane koji su pretrpeli nasilje na protestu. Ovu lokalnu televiziju kupili su Alo i Informer, a medijska kampanja protiv advokata počela je još 5. jula. Aleksandar Vučić je takođe pominjao Acimović Planojević u kontekstu da je „maltene povezana sa samoubistvom policajca iz Priboja“ nakon čega je dobila preteće poruke.

Targetiranje medija i nevladinih organizacija

U emisiji Raport na televiziji Lav Plus Čačak analizirani su finansijski izveštaji medija i nevladinih organizacija. Cilj je bio njihovo diskreditovanje, kroz isticanje stranih organizacija koje učestvuju u njihovom finansiranju. Paralelno sa tim, a novinari su ih optužili da rade protiv porodičnih vrednosti i tradicije. Kako navodi ANEM: „Na udaru ove televizije našao se Stojan Marković, osnivač lokalnog medija OzonPress, ali i lokalni novinar Nebojša Jovanović, Mileva Malešić, osnivačica Foruma žena Prijepolje, Verica Marinčić iz IN medije, novinarka N1 Danica Vučenić, mediji i organizacije kao što su Lokal Preš, ANEM, NUNS, BIRN, CRTA, GEMA iz Čačka, Trag fondacija, Slavko Ćuruvija fondacija i drugi.“ Čačansku televiziju kupila je kompanija Best Media Team, ćerka-firma izdavača Alo i Informera. Sve više lokalnih medija koji su prodati počinju da služe kao sredstvo manipulacije za targetiranje nezavisnih novinara i novinarki, kao i aktivista i aktivistkinja. U manjim sredinama, njihova bezbednost može biti posebno ugrožena.

Sloboda okupljanja

Otkazivanje Prajd karavana i napadi na novinare

Šetnje u okviru Prajd karavana organizuju se od 2019. godine širom Srbije, kako bi se građani pozvali na Paradu ponosa u Beogradu. Ovogodišnja šetnja u Pirotu je otkazana zbog ugrožene bezbednosti učesnika. Na trgu se okupila grupa ljudi koja se protivi ovoj manifestaciji sa transparentom Za vas ovde nema mesta. Okupljeni su vređali i pretili i novinaru Mašine Aleksandru Đokiću i novinarki Tampon Zone Sari Stanojković, a reporterka N1 Gordana Bjeletić pogođena je u glavu. Udruženje Da se zna! koje je organizovalo ovaj događaj, saopštilo je da je „policija dozvolila huliganima da direktno ugroze živote aktivista_kinja i novinara_ki umesto da uhapsi i procesuirati sve okupljene huligane zbog krivičnog dela ugrožavanje sigurnosti“. Dve osobe su privedene zbog postojanja sumnje da su ugrozili sigurnost novinara. Istog dana održana je šetnja u Vranju koja je prošla bez incidenata.

Napadnuta studentkinja i građani koji podržavaju studente

Nakon održanog štanda u Novoj Varoši, studentkinja je napadnuta dok se sama vraćala kući. Prema navodima studenata, nakon što je slučaj prijavljen policiji, napadači su priznali da je napad motivisan njenim političkim delovanjem. U Bačkoj Palanci održana je protestna šetnja na kojoj se muškarac zaletio kolima u grupu građana. Tri osobe su lakše povređene.

Nepoznata lica zapalila automobil aktiviste

Ispred porodične kuće ekološkog aktiviste Petra Antonijevića zapaljen je njegov automobil. Ovo nije prvi put da je napadnut, u maju, Antonijević je pretučen u ugostiteljskom objektu od strane muškaraca koji su uzvikivali Srbija pobeđuje.
a lista.